

Учитель

Газета Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

№10-11 (337-338)

5 жовтня 2024 року

Видається з 1933 року

ВЕЛЬМИШАНОВНІ СКОВОРОДИНІВЦІ!

Щирі вітання всім із Всесвітнім днем учителя та Днем педагогічних працівників!

Бажаю всім нам натхненно виконувати визначену нашому університету державою й Богом свою почесну місію — готувати педагогів для нашої країни, відкривати перед студентською молоддю широкі життєві та професійні горизонти, передавати знання й неоціненний практичний досвід наступним поколінням. Вдяка вам і низький уклін за вашу працю, високий професіоналізм, служіння університету. Бажаю творчого піднесення, нових ідей, високих професійних злетів і здобутків! Хай міцніє слава нашого колективу, хай у добрих справах чекають повага людей та успіх, у житті — вірні друзі, а в родині панують любов, щастя, затишок і добробут. Духовних і фізичних сил нам, здоров'я, переможного миру, оптимізму, впевненості в завтрашньому дні й нескороності перед викликами сьогодення!!!

З повагою до всіх і кожного — ректор університету Юрій Бойчук

ВІДЗНАКИ ДО ПРОФЕСІЙНОГО СВЯТА

До Дня працівників освіти за поданням ф-тів, кафедр і структурних підрозділів ун-ту за сумлінну працю, вагомий внесок у розвиток освіти, плідну педагогічну діяльність, значні трудові здобутки та високий професіоналізм були нагороджені керівництво, науковці та співробітники ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

Подякою МОН України нагороджено: Бикову І.А. — гол. редактора газети «Учитель»; Васильєву М.В. — нач. відділу кадрів; Дідоренко Г.С. — директора центру Ю; Небитову І.А. — докт. філос., доц. каф. початк. і профес. осв.; Кравчук Т.М. — к. пед. н., доц. каф. спортивно-пед. дисц. і фітнесу; Ткаченко В.М. — голов. бухгалтера; Юдько А.М. — к. пед. н., доц. каф. освітології та ІП.

Подякою президії Національної академії наук України нагороджено: Денисенко І.Д. — д. філос. н., проф., декана ф-ту соц. і поведінк. наук; Танько Т.П. — д. пед. н., проф., декана ф-ту дошк. осв.; Чаплигіну А.Б. — д. біолог. н., проф., зав. каф. зоології.

Подякою Національної академії педагогічних наук України нагороджено: Жукова В.П. — докт. філос., доц. каф. музичн. мистецтв; Коваленко О.А. — д. пед. н., проф., директора Центру міжнародної осв.; Мартинову І.С. — к. іст. н., доц., зав. каф. іст. України; Масюк О.М. — к. пед. н., доц. каф. теорії і метод. викл. природничо-матем. дисц. у дошк., початк. і спец. осв.; Пономарьову Н.О. — д. пед. н., проф., декана фізико-матем. ф-ту.

Подякою Харківської обласної військової адміністрації нагороджено: Довженко Т.О. — д. пед. н., проф., декана ф-ту початк. навч.; Дрозик Л.В. — к. пед. н., доц., в. о. зав. каф. здоров'я людини, реабіліт. та спец. психол.; Коваленко В.С. — д. пед. н., доц.,

зав. каф. спец. педагогіки; Козачек Н.О. — ст. викл. каф. спец. педагогіки; Лященко В.М. — докт. філософії, ст. викл. каф. спец. педагогіки; Микитюк С.О. — д. пед. н., проф., декана ф-ту природн., спец. і здоров'язбер. осв.; Сінопальніков Н.М. — к. пед. н., доц. каф. спец. педагогіки; Якубу Л.С. — викл. каф. спец. педагогіки.

Почесною грамотою Харківської обласної військової адміністрації нагороджено Бойчука Ю.Д. — д. пед. н., проф., члена-коресп. НАПН України, ректора ун-ту.

Подякою голови Харківської обласної ради нагороджено: Гуліна В.В. — нач. відділу з питань НС, цивільн. захисту населення, режиму і безпеки; Паньок Т.В. — д. пед. н., проф., зав. каф. образотв. мистецтв; Циркуненко О.В. — ст. викл. каф.

цивільно-прав. дисц. і труд. права імені проф. О.І. Процєвського.

Почесною грамотою Харківської обласної ради нагороджено: Борисенко Н.О. — к. пед. н., доц., проректора з навч.-виховн. роботи; Голобородька К.Ю. — д. філол. н., проф., декана УМЛФ імені Г.Ф. Квіткі-Оснот'яненка; Черник Т.В. — проректора з адмін.-господ. роботи.

Подякою Харківського міського голови нагороджено: Гречаник О.Є. — к. пед. н., доц., в. о. зав. каф. менеджм. та економіки; Козлову А.Г. — к. філол. н., доц. каф. заруб. літ. та слов'ян. мов імені проф. Михайла Гетманця; Комісову Т.Є. — к. біол. н., проф., зав. каф. анат. і фізіол. людини імені проф. Я.Р. Синельникова; Мірошніченко О.М. — к. пед. н., ст. викл. каф. спец. педагогіки; Нестеренко Н.П. — к. філол. н., доц. каф. українозн. і лінгводидактики імені проф. О.Г. Муромцевої; Фененко І.В. — ст. інспек. служби військ. обліку та бронювання.

Почесною грамотою Харківської міської ради нагороджено: Бережну С.В. — д. філос. н., проф., проректора з наук, інновац. і міжнародної діяльн.; Борисова В.А. — к. філол. н., доц., проректора з навч.-наук. роботи; Зеленську Л.Д. — д. пед. н., проф., декана ф-та іст. і права; Кануннікова О.В. — директора КМЦ.

Продовження на 2-й сторінці

Вітаємо, освітяни!

З жовтня з нагоди прийдешнього Дня працівників освіти в ХНПУ імені Г.С. Сковороди відбудеться святковий концерт.

На святі були присутні почесні гості: Синєгубов О.В., нач. ХОВА; Терехов І.О., Харківський міськ. голова; Ковальська В.В., заст. нач. ХОВА; Грицьков Є.В. — радник гол. Харківської обл. ради; Безпалова О.І. — дирек. департ. науки і осв. ХОВА; Деменко О.І., дирек. департ. осв. ХМР; Христов В. А., заст. гол. обл. відділ. НОК України в Харківській обл.; Світлична О.Ф., нач. Упр. осв. адмін. Новобаварського р-ну ХМР; Ткаченко Л.О., директор КЗ «ДЮТ №2» ХМР; Непомнящий В.І. — дирек. Чугувської ДХШ імені І. Рєпіна; Бугакова О.В. — директор КЗ «ХЛ №116» ХМР.

За багаторічну сумлінну та плідну працю, високий професіоналізм і вагомий внесок у розвиток освіти та науки міста Харкова працівники Сковородинівського ун-ту отримали заслужені нагороди: почесні грамоти, подяки, відзнаки з нагоди професійного свята — Дня працівників освіти.

Вітаємо сквородинівців з отриманням високих нагород! Бажаємо їм творчих злетів, невичерпної енергії, життєвої наснаги, незгасного оптимізму, миру, щастя, добробуту, міцного здоров'я та родинного затишку!

Офелія Османова, нач. відділу зв'язків зі ЗМІ

МЕМОРАНДУМИ

13 вересня ректор ун-ту Юрій Бойчук і директор Департаменту у справах сім'ї, молоді та спорту Харківської міської ради Олександр Власенко підписали Меморандум про співпрацю задля розвитку молодіжних ініціатив у Харкові.

Ця угода відкриває нові перспективи для організації освітніх, культурних і спортивних заходів, а також надає більше можливостей для студентів брати активну участь у житті міста.

17 вересня підписано меморандум про співпрацю Харківської обласної громадської організації «Дружини ветеранів АТО» в особі голови Ольги Лехан та ХНПУ імені Г.С. Сковороди в особі ректора ун-ту Юрія Бойчука.

Меморандум — це ще одна важлива сторінка освітян, волонтерів-сквородинівців, ветеранів АТО/ООС Харківщини та родин захисників України. Попереду нові проекти, реалізація важливих заходів (проведення консультацій, тренінгів та ін.), які спрямовані на зміцнення нашої держави, освіти й підтримки родин захисників України.

ЗУСТРІЧ ІЗ СОЛДАТОМ

1 жовтня на ф-ті іст. і права у День захисників та захисниць України, День українського козацтва відбулася онлайн-зустріч із випускником іст. ф-ту, ст. солдатом 113 бригади 123 батальйону ЗСУ Назаром Мельником.

Учасники зустрічі мали можливість поставити питання захиснику України, поділитися своїми думками та переживаннями, висловити вдячність Назару за неможливу силу та відвагу!

Нехай Покрова Пресвятої Богородиці оберігає наших захисників, принесе перемогу Україні, добрі новини в кожну родину!

ПІДТРИМКА ВЕТЕРАНІВ

30 вересня, напередодні Дня захисників і захисниць України, у змішаному форматі відбувся круглий стіл «Підтримка ветеранів в інтеграції до цивільного життя: обмін досвідом».

На початку заходу учасники хвилиною мовчання вшанували полеглих захисників та захисниць, які віддали своє життя за свободу та незалежність України. З вітальним словом виступили організатори КС ректор ХНПУ імені Г.С. Сковороди Юрій Бойчук та ректор Полтавського ун-ту Марина Гриньова, які наголосили на актуальності та своєчасності обговорення питань підтримки ветеранів в умовах сучасних викликів.

Пресцентр

ФЕНОМЕН АКАДЕМІКА НЕЛЛІ НИЧКАЛО

26 вересня відзначила свій ювілейний день народження Неллі Григорівна Ничкало — дійсний член (академік) НАПН України, д. пед. н., проф., засл. діяч науки і техніки України, академік-секретар відділення профес. освіти і освіти дорослих НАПН України, Почесний доктор і член Наглядової ради нашого ун-ту.

Діяльність Неллі Григорівни, що охоплює надзвичайно широке коло питань і розв'язує низку наук, освітніх і соціальн. проблем, важко переоцінити. Глибокий учений, що знаходить наук. рішення на міжгалузевому рівні; організатор науки, зусиллями якого відкрито нові напрями пед. науки та створено численні наук. концепції в галузі пед. освіти, професійної та освіти дорослих; небайдужий громадянин, зусиллями якого збережено професійно-технічну освіту в державі; народний дипломат у сфері українсько-польських відносин, творець численної наук. школи, громадський діяч.

Під наук. керівництвом Н.Г. Ничкало було розроблено Концепцію розвитку профес. освіти в Україні (1991), Концепцію Держ. стандарту профес. освіти (2004). Вона є співавтором Держ. національної програми «Освіта» («Україна XXI століття») (1993), Національної доктрини розвитку освіти (2002) і Закону України «Про професійно-технічну освіту» (1998 р.), одним з організаторів створення Центрально-Східноєвропейського клубу профес. освіти, фундатор освіти дорослих як нової самостійної освітньої галузі в нашій державі.

Науково-творчий і дружній тандем академіків Івана Андрійовича Зязюна та Неллі Григорівни Ничкало став основою створення в 1993 р. Ін-ту педагогіки і психології профес. освіти (нині — Ін-т пед. освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна) в системі НАПН України.

Акад. Н.Г. Ничкало — засновник наук. школи з профес. педагогіки. Серед її учнів багато відомих учених, державних і громадських діячів.

Тематичний спектр наук. пошуків акад. Н.Г. Ничкало та учнів її наук. школи охоплює теоретичні й метод. основи неперервної профес. освіти, особливості соціально-пед. роботи з жіночою молоддю, освіти

дорослих, профес. підготовки кваліфіков. робітників для різних галузей виробництва, педагогів у закладах освіти різних рівнів акредитації, українознавчі основи пед. думки, організаційно-пед. засади профорієнтац. роботи, вивчення трудових традицій у загальноосвітній і профес. школі, історико-пед. проблеми розвитку української освіти, аксіологічні аспекти виховання учнів професійно-техн. навч. закладів. Значна увага приділяється дослідженню проблем теорії та методики профес. освіти, управління професійно-техн. освітою. Далекосяжні наук. ідеї Неллі Григорівни продовжують активно зростати й завойовувати широкий простір, набуваючи планетарного масштабу.

Академік Н.Г. Ничкало відома завдяки її фундаментальним дослідженням із проблем філософії освіти, профес. педагогіки, становлення особистості фахівця в системі неперервної освіти, порівняльної педагогіки та інших галузей пед. науки.

Неможливо передати словами почуття високої шани, щирої любові та нескінченної вдячності, що їх відчуває людина, якій пощастить спілкуватися з Неллею Григорівною, вчитись у неї, слухати її наук. доповіді, брати участь у спільних заходах. Поруч із нею кожен отримує можливість доторкнутися до науки, навчитись найголовнішому в житті — бути Людиною! Професіоналом за будь-яких умов та обставин. Її виокремлює залюбленість у життя, широкий світогляд, відчуття перспективи. Хоч би які посади обіймала, скрізь працює не покладаючи рук, не боїться відповідальності, уміло відстоює власну думку.

Неллі Григорівна завжди чарівна, приваблива, колоритна, надзвичайно цікава, інтелігентно вишукана, вдумлива, розсудлива, працелюбна й наполеглива. Своїми настановами й особистим прикладом утверджує повагу до загальнолюдських моральних чеснот. Масштаб особистості Неллі Григорівни відчувається відразу при першому знайомстві з нею. При спілкуванні вона створює простір довіри, шанобливості, діловитості. Харизма її ще в тому, що вона яскравий, позитивний лідер, який знає собі ціну, не уникає відповідальності, володіє здатністю заряджати інших людей енергією, позитивом і вести за собою в прекрасне майбутнє. Неллі Григорівна несе в собі любов до людей, чесність, справедливість, незрадливості, душевну доброту та милосердя.

Неллі Григорівна належить до категорії «вічних» людей, які одного разу приходять у наше життя і залишаються в ньому назавжди. Про таких людей Ліна Костенко пише так: «При майстрах якимось легше. Вони — як Атланти. // Держать небо на плечах. Тому і є висота».

Вітаємо Неллі Григорівну із славними подвигами, хочеться побажати, щоб у неї завжди були «хліб на столі, і пісня в надріччі, і калиновий вітер у світах» — вітер Добра, Краси, Надії. А ще — здоров'я, наснаги, довголіття й миру, щоб здійснити задумане й омріяне! Нехай і надалі вельмишановний ювілярці всміхається щире, відкрите, сповнене радості й щастя життя!

Юрій Бойчук, ректор університету
Віктор Ковтун, народний художник, автор портрету

ВІДЗНАКИ ДО ПРОФЕСІЙНОГО СВЯТА

Почесною грамотою Харківської обласної організації профспілки працівників освіти і науки України нагороджено: Мажару С.С. — провід. бібліотекаря НБ; Рачинську І.Є. — метод. вищої кат.; Корнільєву Л.М. — д. філол. н., проф., в. о. декана ф-ту іноз. філол.; Коробкіну О.Г. — директора НБ; Ткаченко Л.П. — д. пед. н., проф., зав. каф. теорії і метод. викл. філолог. дисц. у дошк. початк. і спец. осв.; Шищенко В.О. — к. пед. н., доц. каф. початк. і профес. осв.; Фоміна В.В. — д. пед. н., проф., декана ф-ту мистецтв.

Відзнакою Національного Олімпійського комітету нагороджено: Бойчука Ю.Д. — д. пед. н., проф., члена коресп. НАПН України, ректора ун-ту;

Голенкову Ю.В. — к. наук з ФВіС, доц., зав. каф. спорт.-пед. дисц. і фітнесу; Коробейніку В.А. — к. пед. н., доц., декана ф-ту ФВіС; Кривенцову І.В. — к. пед. н., доц., зав. каф. теорії, метод. та практич. ФВ.

Почесною грамотою Вченої ради ХНПУ імені Г.С. Сковороди нагороджено: Кривобокову А.І. — редактора П катег. редакц.-видавн. відділу; Осипову Т.Ф. — д. філол. н., проф., в. о. зав. каф. укр. мови імені проф. Л.А. Лисиченко; Леонтьєва Д.В. — д. біолог. н., проф., зав. каф. ботаніки; Собко І.М. — к. наук з ФВіС, доц. каф. олімп. і проф. спорту, спорт. Ігор та туризму; Рябенко О.Л. — д. іст. н., проф., зав. каф. всесвіт. іст.

Почесною грамотою ХНПУ імені Г.С. Сковороди нагороджено: Касьянову Г.І. — ст. інсп. Центру міжнародної осв.; Єфімову О.В. — к. пед. н., доц., зав. каф. хореографії; Корчагіну Г.С. — к. пед. н., доц. каф. муз. мистецтв.; Ткаченко М.О. — к. пед. н., доц. каф. муз. мистецтв.; Вареникову О.В. — к. філол. н., доц. каф. укр. літ. та журналістики імені проф. Леоніда Ушкалова; Петрову Озель Л.П. — к. філол. н., доц. каф. українозн. і лінгвістич. імені проф. О.Г. Муромцевої; Борисенка К.В. — к. техн. н., доц. каф. фіз. і хімії; Савельєву Т.П. — к. політ. н., викл. каф. політол., соціол. і культурол.

Продовження. Початок на 1-й сторінці.

Грамотою ХНПУ імені Г.С. Сковороди нагороджено Муромцеву Ю.І. — к. економ. н., доц. каф. сусп. економ. дисц. і географії.

Подякою ректора нагороджено: Жмурка О.О. — в. о. директора центр. забезп. якості осв.; Паульс В.О. — ст. інсп. відділу аспірі. і докторант.; Ревіну О.В. — методиста вищої кат. навч. відділу; Божко Ю.О. — к. філол. н., доц. каф. теорії і прак. англ. мови; Штонду О.Г. — к. пед. н., доц. каф. матем.; Шакурова Є.О. — викл. каф. інформ.; Яліну В.Л. — к. пед. н., доц. каф. освітол. та ІП; Лисенко Л.М. — к. псих. н., доц. каф. психол.; Макар Л.М. — к. пед. н., доц. каф. соц. роботи і соц. педагогіки; Гнатівську К.С. — к. пед. н., ст. викл. каф.

теорії і метод. викл. філол. дисц. у дошк. початк. і спец. осв.; Довженко О.О. — к. пед. н., доц. каф. психол. та пед. антропол.; Холтобіну О.У. — к. пед. н., доц. каф. технологій дистанц. навч. та цифр. дидактики в дошк. осв.; Жукову К.Є. — к. філол. н., доц. каф. східн. мов.; Лаврухину В.Л. — к. філол. н., доц. каф. прак. англ. усн. і писемн. мовл.; Старостенко Т.М. — к. філол. н., доц. каф. англ. філол.; Чухно О.А. — к. пед. н., доц. каф. заг. мовозн. і романо-германськ. філол.; Хижу І.П. — викл. каф. східн. мов.; Несен О.О. — к. наук з ФВіС, доц. каф. теорії, метод. і прак. ФВ; Солошенко О.М. — к. іст. н., доц. каф. теорії і метод. викл. сусп.-прав. дисц.; Резенькову М.С. — дисп. ф-ту іст. і права; Грабко Л.В. — лаборанта каф. цив.-прав. дисц. і труд. права імені проф. О.І. Процевського; Савченко О.М. — ст. інспек. відділу кар'єрного зрост.; Івакіну І.А. — зав. складу; Сафонову В.С. — зав. господарством; Якименка Г.П. — слюсаря-сантехн. навч. корп. № 4; Мукорез О.В. — маляра навч. корп. № 1; Пашенко Н.В. — зав. гурт. № 5; Щербину А.О. — кер. студії; Коваль Ю.Є. — фахівця КМЦ; Зибцева С.О. — кер. ансамблю барабанщиць «Вільна душа»; Явтушенко М.О. — заст. гол. бухгалтера.

Наталія Борисенко,
проректор з навч.-виховн. роботи

ВИСОКА ВІДЗНАКА

Диплом заслуженого професора ХНПУ імені Г.С. Сковороди ректор ун-ту Юрій Бойчук вручив д. філол. н., проф. Степанченку Івану Івановичу з нагоди авторитетного ювілею.

Іван Іванович працює в нашому ун-ті з 1975 р. на посадах викладача, доцента, професора, заст. декана. Понад 20 р. завідував кафедрою на ф-ті славістики, працював за угодами між вищими в ун-тах КНР. Заснував і очолював ред. колегію наук. видання, був членом і заст. голови спеціал. учених рад із захисту канд. і докт. дисертацій. Заснував авторську наук. школу, під його керівництвом захищено 10 канд. і 1 докт. дисертації.

Пресцентр

МІЙ УЛЮБЛЕНИЙ ВИКЛАДАЧ

Напередодні Дня працівників освіти пропонуємо розповіді студентів про своїх викладачів.

Насправді, тут можна називати безліч імен та прізвищ. Багато викладачів УМЛФ імені Г. Квітки-Основ'яненка внесли частину себе в мою пам'ять, свідомість, мислення. Я назву три людини з цього списку.

І почну з **Ростислава Володимировича Мельникова**, що викладає основи журналістики. Завдяки його парам я глибше познайомився з такими жанрами, як інтерв'ю, репортаж, стаття... А ці знання, безперечно, допоможуть мені на непростому, тернистому шляху журналіста. Окрім здобутих навичок, сподобалась подача матеріалу. Ростислав Володимирович розповідає легко, цікаво, наводить приклади з власного життя. Атмосфера на заняттях завжди якась тепла, затишна... Тож я щиро дякую йому за найцінніше, що він викладає в наші студентські голови — досвід.

Згадаю ще одну викладачку — **Наталію Микитівну Левченко**. З нею ми досліджуємо світ української літератури; читасмо класиків із нової, більш дорослої точки зору; відкриваємо в раніше читаних (або ж нечитаних узагалі) творах сенси, про які навіть не здогадувалися в шкільні роки! Панас Мирний, Тарас Шевченко, Григорій

Квітка-Основ'яненко та інші метри слова — ті письменники, на творчість яких ми дивилися не шаблонно, а розкуто, детально характеризуючи персонажів, аналізуючи побудову їхніх творів. Мене повністю влаштував і формат практичних занять: дискусія, в якій можна висловити будь-яку думку (звісно ж, аргументуючи її).

Подумавши про перший курс, не можу не згадати українознавство — та дисципліна, що була надзвичайно корисною для мене. А викладача її **Наталія Іванівна Варич**. Саме вона знайомила нас із традиціями, цінностями українського народу, його ментальністю. Щодо практичних робіт, то вони теж, як і українська література, проводилися у форматі дискусії. Обмін думками, припущеннями, фактами, розповіді про власні спостереження — усе це робило пари з Наталією Іванівною незабутніми. У мене й досі лишилися гарні спогади, ностальгія за цією дисципліною.

Я не шкодую про жодну мить, проведеної з цими педагогами, адже те, що вони змогли донести, точно знадобиться в житті та майбутній професії.

Владислав Никоненко,
спецкореспондент газети «Учитель»

ДОЗВОЛЬТЕ З ЮВІЛЕЄМ ВАС ВІТАТИ!

Вересень у нашому університеті багатий на ювіляріє, тому в ці дні звучать щирі слова вітань та побажань.

9 вересня святкувала ювілейний день народження Владислава Костянтиновича Сідельнікова, канд. пед. н., доц. каф. економ. теорії, фінансів і обліку ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

У 1996 р. Владислава Костянтиновича закінчила економ. ф-т ХНУ імені В.Н. Каразіна за спец. Фінанси та кредит, кваліфікація «економіст». У 2009 р. захистила канд. дисертацію зі спец. 13.00.04 — теорія і методика профес. осв. Сьогодні Владислава Костянтиновича викладає економ. історію, маркетинг, менеджмент та ін. Вона також є членом фахової атестац. комісії та керівником індивід. наук. досліджень магістрантів, виробнич. практики.

Сідельнікова В.К. — автор та співавтор понад 100 наук. праць, серед яких 18 посібн. (у співавторстві), три колект. монографії, численні статті. У 2022 р. була нагороджена Почесною грамотою ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

11 вересня 2024 р. святкувала свій ювілей чарівна, прекрасна, мудра жінка Олена Геннадіївна Коробкіна — директорка НБ ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

Олена Геннадіївна вже 20 років працює в бібліотеці ун-ту, а з 19 грудня 2017 р. та дотепер керує НБ ун-ту. За час своєї трудової діяльності Олена Коробкіна зарекомендувала себе висококваліфікованою фахівчицею, напо-

ну допомогу у вирішенні мобілізац. завдань. Проводить роз'яснювальну роботу серед співробітників і здобувачів щодо правил військ. обліку. На посаді ст. інспектора Ірина Володимирівна виявила себе як кваліфікований, відповідальний, комунікабельний працівник. За успіхи в труд. діяльності нагороджувалась почесними грамотами.

22 вересня відбувся ювілей ст. лаборанта каф. практики англ. усного та письм. мовлення Тетяни Олегівни Колій.

З 2001 р. життя Тетяни Олегівни, випускниці фінфаку, пов'язане з ун-том. І скрізь, на всіх посадах, вона створила найкомфортнішу для викладачів і студентів атмосферу. Дуже відповідальна, чесна, чуйна, завжди привітна, доброзичлива, надійна і в час добра, і в час скрути. За час війни вона понесла великі втрати, але стійко витримала й продовжує працювати, щиро вболівати за кафедру і ф-т.

Колектив каф. заруб. літ і словянських мов, ЛАУПМ

24 вересня відзначила свій ювілей канд. іст. наук, доц. каф. історії України Ольга Сергіївна Гончарова.

Понад 30 років життя Ольги Сергіївни пов'язане з нашим ун-том. Вона є однією з фундаторок іст. ф-ту, що існував у складі ХНПУ з 1992–2022 рр. Відразу після закінчення ХНУ в 1993 році Ольга Сергіївна прийшла пра-

цювати на нещодавно створену каф. іст. України та пройшла шлях від ст. лаборанта до зав. кафедри і декана ф-ту. Саме на її ділою прийшлося важке випробування — керівництво ф-том від початку повномасштабного вторгнення РФ до його реорганізації у ф-т історії і права. О.С. Гончарова також причетна до створення іст. наук. школи імені проф. В.Я. Білоцерківського в ХНПУ. Вона авторка понад 100 публ., серед яких монографія, наук. посібн., метод. рекомендації. У 2022 р. О.С. Гончарова отримала Подяку Харківського міського голови за багаторічну сумлінну й плідну працю, високий професіоналізм, у 2023 р. — Подяку голови ХОВА. Наказом ректора ХНПУ імені Г.С. Сковороди нагороджено знаком «Г.С. Сковорода». Для колег і студентів Ольги Сергіївни є взірцем науковця, педагога, організатора.

Від колективу ф-ту історії і права

28 вересня вітали з ювілейним днем народження проф. каф. математики Євгена Петровича Неліна.

Життєвий шлях Євгена Петровича Неліна — це шлях невтомної праці на благо української математ. освіти та науки, шлях педагога-новатора, який присвятив своє життя розвитку метод. навчання математики та підготовці майбутніх учителів. Євген Петрович має значну наук. та навчально-метод. спадщину. Його монографії, підручники та посібники з метод. викладання математики, теорії та практики тестових технологій були й залишаються незамінними порадиниками та джерелом знань для студентів, учителів і науковців. Євген Петрович є автором понад 300 публіков. праць, зокрема 4 моногр. (у співавторстві), понад 100 підручн. і навч.-метод. посібн. з грифом МОН України (серед яких чимні підручники для 10–11 класів: Математика рівня стандарту, Алгебра і початки аналізу та Геометрія профільн. рівня; він є одним з авторів інновац. підручників НУШ: Математика 7 клас).

Упродовж багатьох років студенти пед. ун-тів опановують елемент. математику і метод. навчання математики, використовуючи шкільні підручники та посібники Євгена Петровича. Його праці відзначаються чіткістю викладу, ності в установленому чинним законодавством порядку. Вона постійно взаємодіє з РТЦК та СП, надає посиль-

ну допомогу у вирішенні мобілізац. завдань. Проводить роз'яснювальну роботу серед співробітників і здобувачів щодо правил військ. обліку. На посаді ст. інспектора Ірина Володимирівна виявила себе як кваліфікований, відповідальний, комунікабельний працівник. За успіхи в труд. діяльності нагороджувалась почесними грамотами.

матеріал та ефективно застосовувати його у профес. діяльності. Перебуваючи на посаді зав. каф. тестових технологій та моніторингу якості осв. (2007–2010), Євген Петрович сприяв впровадженню курсу «Основи пед. вимірювань» у програму підготовки майбутніх учителів математики та інших спец-тей (програма в співвисторстві з Раковим С.А., отримала гриф МОН України і впроваджена в практику роботи багатьох пед. ЗВО України)..

Проф. Є.П. Нелін підготував 4 канд. пед. н., є керівником проектної групи та гарантом освітньої програми «Математика в 30» II магістерськ. РВО зі спец. 014 СО (Математика).

За вагомий внесок у розвиток математ. освіти та науки Неліна Є.П. нагороджено відзнаками МОН України та ун-ту: знак «Відмінник народної освіти України» (1986); іменний годинник міністра освіти і науки України (2005); знаки «Василь Сухомлинський» (2006); «За наукові досягнення» (2009); «Кращий науковець ун-ту» (2002, 2014 рр.); переможець конкурсу «Сковородинівський олімп» у номінації «Ветеран праці» (2022).

Дорогий Євгене Петровичу, Ваше захоплення наукою, відданість пед. справі й безмежне терпіння залишили яскравий слід у серцях тисяч учнів. Ви стали справжньою легендою у світі навчання, виводячи математ. науку на нові горизонти.

Колектив каф. математики

30 вересня 2024 р. святкує ювілейний день народження канд. пед. н., доц. каф. спец. педагогіка Наталія Михайлівна Голуб.

Науково-пед. шлях Н.М. Голуб розпочався зі зворушливої миті отримання диплома з відзнакою Слов'янського держ. пед. ін-ту в 1986 р. З того часу Наталія Михайлівна присвятила своє життя допомозі дітям з особливими освітніми потребами. Робота з дітьми із порушеннями мовлення, сенсорними та інтелектуальними труднощами вимагає від логопеда не лише профес. навичок, а й здатності зрозуміти та підтримати кожного з дітей цієї групи, реалізуючи індивідуал. підхід та спрямовуючи локус уваги як до порушених, так і збережених функцій.

Наук. пошук, прагнення до знань та самовдосконалення привели Наталію Михайлівну до захисту канд. дисертації у 2006 р. Професійна діяльність Н.М. Голуб як логопеда та викладача — це справжнє служіння людям. На лекційних і прак. заняттях Наталії Михайлівни завжди панує атмосфера квітесенції глибокої теорет. обізнаності та багаторічної практич. апробації. Наталія Михайлівна формує нове покоління фахівців, які, без сумніву, наслідуватимуть її у своїй профес. діяльності.

Наукові здобутки Н.М. Голуб такі: понад 140 публ., серед яких 52 статті в профільних наук. журналах, 1 монографія та кілька навчально-метод. посібників. Тож беззаперечним науково-пед. авангардом каф. спец. педагогіки стала постать Наталії Михайлівни, яка є невід'ємною частиною нашої академ. спільноти, а її діяльність — справжнім прикладом стійкості та відданості справі.

Колектив каф. спец. педагогіки

Шановні ювілярі! Колеги кафедр, факультетів, відділів щиро вітають Вас і бажають натхнення, упілення задумів, нехай Ваша профес. діяльність і надалі буде сповнена нових звершень, а кожен день приносить радість і задоволення від виконаної роботи та усвідомлення себе членом Сковородинівської родини. Бажаємо Вам міцного здоров'я, сімейного затишку, мирного неба над нашою рідною Україною, Божого благословення та віри в завтрашній день.

РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ ІНФОРМУЄ

Рада молодих учених та студентське наукове товариство ХНПУ імені Г.С. Сковороди активно працюють над популяризацією наук. діяльності серед здобувачів ВО нашого ун-ту.

Щосеместруми з радістю запрошуємо студентів ун-ту долучатися до наших наук. заходів і проєктів, які сприяють поглибленню вже набутого

досвіду та здобуттю нових знань. Ми співпрацюємо не лише з молодими науковцями та студентським наук. спільнотою, але й із здобувачами І р/навч., які часто стають генераторами креативних ідей, що прагнуть втілення.

Наукові змінюють світ, тому в новому 2024/2025 н. р. ми із задоволенням запрошуємо аспірантів І р/навч. приєднатися до ради молодих учених, а першокурсників — до студентського наук. товариства. Разом ми зможемо глибше зануритись у світ науки, досліджувати нові наук. горизонти, брати участь у створенні сучасних і цікавих проєктів, а також долучатися до заходів, які відбуваються на університетському — конкурс есе «Моя академ. доброчесність», «Наукове наставництво», «Наук. кіновечір», Науково-освітній відеопроєкт «Академ. доброчесність та штучний інтелект в освітній і наук. діяльності», Міжнародна НПК «Наука та освіта в дослідженнях молодих учених», науково-розважальний захід «Наук. STAND-UP», V Весняна школа Сковородинівської академії молодих учених, регіональному — «Молода людина року», всеукраїнському — «Молодий вчений року», «Ніч молодіжної науки в умовах війни» та міжнародному рівнях — «Наукові smart-лекції». Саме наук. діяльність допоможе вам здобувати нові наук. перемоги!

Ми також активно ведемо наші соціальні мережі, де ви можете стежити за діяльністю молодих науковців і талановитих здобувачів. Запрошуємо вас долучатися та стати частиною нашої наукової спільноти і працювати заради спільної мети!

Разом зможемо досягнути нових результатів і злетів!

З повагою — голова РМУ Тетяна Коптева.

СНТ В ДІЇ!

10 вересня відбулося перше в 2024/2025 навч. році засідання студентського наукового товариства ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

Із вступним словом до СНТ звернула-ся Тетяна Коптева, голова РМУ ун-ту, яка привітала присутніх із початком навч. року, звернула увагу на важливість студентської наук. діяльності в наш час та побажала плідної роботи, натхнення й нових наук. здобутків.

До привітальних слів доєдналася голова СНТ ун-ту, здобувачка УМЛФ імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка Вікторія Федоренко, яка зосередила увагу на плані роботи СНТ про-тягом І навч. семестру 2024/2025 р., окреслила напрями діяльності, здобутки, активні пропозиції, у яких наук. команда може взяти участь. Під час засідання голови СНТ ф-тів обговорили результати роботи 2023/2024 р., план заходів та івентів, що очікуються на І семестр 2024/2025 р., звітну документацію та розглянули варіанти щодо розвитку медіапорталу для популяризування студентської науки, звернули увагу на співпрацю з РМУ ун-ту.

Рада молодих учених ХНПУ імені Г.С. Сковороди бажає СНТ продуктивної роботи й наук. натхнення на реалізацію проєктів.

ЗУСТРІЧІ З МАГІСТРАНТАМИ

4 вересня каф. менеджменту та економіки ф-ту соц. і поведінк. наук привітала магістрів І р/навч. із початком навчання.

Здобувачі освіти денної та заоч. форм навч. отримали інформацію про керівників і структуру ун-ту, ф-ту, випускову кафедру зі спец. 051 Економіка, 073 Менеджмент. Ознайомились із графіком осв. процесу, плідно поспілкувались, розв'язали важливі проблеми, отримали консультації з актуальних питань.

3 16 вересня магістранти УМЛФ імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка вишшли на фінальну науково-дослідну практику (спец. 035 Філологія / укр. мова і літ.).

Протягом трьох тижнів студенти вдосконалюватимуть навички наук. роботи, зокрема продемонструють уміння працювати з наук. текстами, укладати бібліографію, презентувати результати власних досліджень на конференціях і в періодичних виданнях. Керівник практики від ф-ту проф. Т. Осіпова розповіла магістрантам про зміст практики, вимоги до оформлення документації, дала метод. рекомендації щодо виконання завдань, призначила консультаційні дні.

20 вересня була проведена кураторська година із здобувачами 51 групи ф-ту історії і права (куратор — к. і. н., доц., в. о. зав. каф. всесв. іст. Л. Ямпольська).

Кураторську годину провела Філіп'єва Марина — здобув. ІІ (магістерськ.) РВО 2 р/навч. в рамках науково-пед. практики у ЗВО. Обговорені питання про порядок дій у випадку оголошення повітряної тривоги, правила поведінки в укриттях, під час артобстрілів, алгоритм дій в умовах загрози воєнного характеру, при виявленні вибухонебезпечних предметів, а також порядок виходу зі стресової ситуації та допомоги тим, хто її потребує.

Були продемонстровані й обговорені фрагменти серіалу про українське державотворення «Українські герої та героїні: від минулого до сьогодення», його використання в освітньому процесі.

ДЕРЖАВНА МОВА В ЗОНІ ОСОБЛИВОЇ УВАГИ

На початку нового навч. року мовним омбудсменом нашого ун-ту призначили доц. каф. українознавства і лінгводидактики імені проф. О.Г. Муромцевої, канд. філол. н. Олену Олександрівну Полозову.

Мовний омбудсмен — це уповноважена особа із захисту державної мови. В Україні статус мовного омбудсмена визначає Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», у ХНПУ — «Положення про уповноважену особу з питань функціонування державної мови в університеті». Задачами мовного омбудсмена в ЗВО є захист і регламентація функціонування державної мови в освітньому процесі, сприяння підвищенню якості володіння спіробітниками ун-ту державної мови, її популяризація. Тож пропонуємо вашій увазі рекомендації мовного омбудсмена О.О. Полозової щодо вдосконалення нашого мовлення.

Про небезпеку калькування в наукових текстах

Цього разу звернімо увагу на поширені помилки, які часто трапляються не лише в студентських роботах, але й, на жаль, у працях науковців. Боротьба за чистоту української мови від калькованих слів і словосполучень з російської триває вже багато років, а сьогодні набула для нас особливого значення. Калькування — це процес запозичення іноз. мовних елементів шляхом точного перекладу або адаптації їх до системи іншої мови. Так, наприклад, до англійського словника ввійшли кальки українських слів словосполучення — *word-combination*, консерви — *conserves*. Але варто пам'ятати, що калькування можна застосовувати лише тоді, коли утворений у такий спосіб перекладний відповідник не порушує норми вживання й сполучуваності слів. В українській мові ненормативне калькування часто виникає через вплив російської, особливо в наук. текстах. Це явище є результатом тривалої історичної взаємодії української та російської мов, яка впродовж багатьох десятиліть призводила до проникнення російських конструкцій, слів і граматичних моделей

в українську мову, особливо в офіційно-діловий та наук. стилі. У сучасних умовах, коли Україна прагне відновити й закріпити свою мовну ідентичність, питання калькування з російської набуло особливої актуальності.

Ось найпоширеніші кальки в наук. текстах і їхні правильні варіанти (жирн. курсив): виходячи з — **зважаючи на; відбитися на** — **позначитися на**; вірна відповідь — **правильна відповідь**; іншими словами — **інакше кажучи; між тим — тим часом; наступним чином — таким чином; підняти питання — порушити питання; під цим розуміється, під цим маєтись на увазі — це витлумачують, це розуміють; при цьому — водночас, за такої умови; порівняно з/у порівнянні з — як порівняти з...; проти чогось/когось; складає — становить; справа в тому — річ у тім; станом на зараз — нині; так як — оскільки, через те що, тому що; у свою чергу / своєю чергою — також, так само, зі свого боку; у першу чергу / перш за все — насамперед, передусім; у тому цілі — зокрема, серед них; у такому випадку — у такому разі; у якості — як, у ролі; як правило — зазвичай, здебільшого, переважно.**

Варто пам'ятати, що одним із головних негативних наслідків калькування є зниження якості наук. мови. Ідеться не тільки про стилістику текстів, але й про точність передавання наук. понять. Калькування з російської також сприяє втраті національної мовної ідентичності. Це особливо важливо в науковій сфері, де мова має бути точною, чіткою та відповідати національним нормам. Тривале використання калькованих конструкцій може призвести до їх закріплення в наук. стилі, що з часом вплине на мовну норму. Це небезпечно тим, що такі конструкції можуть стати частиною повсякденного мовлення науковців, а відтак, їх може сприймати як норму й наступне покоління вчених. Тож будьмо відповідальними й не забуваймо заглядати в словник!

ФЕСТИВАЛЬ У НОРВЕГІЇ

23–27 вересня 2024 р. професори ХНПУ імені Г.С. Сковороди взяли участь у щорічному «Мовному фестивалі» у Норвегії, який традиційно проводиться з нагоди Європейського дня мов (26 вересня).

24 вересня у бібліотеці міста Фредрікстад відбулася лекція в. о. декана ф-ту іноз. філол., докт. філол. н. Л.М. Корнільєвої «Фокус на Україні». У рамках фестивалю Л.М.Корнільєва також презентувала власну книгу, частина якої присвячена культурі та історії Норвегії. Газета «Fredrikstad Blad» опублікувала велике інтерв'ю з Л.М. Корнільєвою та уривок зі її книги.

25 вересня докт. пед. н., зав. каф. теорії і практики англ. мови І.І. Костікова прочитала лекцію на тему «Використання флешкарток у викладанні англ. мови молодшим школярам з особливими освітніми потребами» (м. Халден, Університетський коледж Естфолла).

Докт. пед. н., зав. каф. спец. педагогіки В.Є. Коваленко прочитала у м. Халден лекцію під назвою «Розвиток системи освіти дітей з особливими освітніми потребами: від сегрегації до інклюзії. Психолого-педагогічний супровід дітей з функціональними (мовленнєвими) освітніми труднощами в умовах інклюз. навчання».

ГОСТЬОВА ЛЕКЦІЯ

27 вересня на ф-ті початк. навч. відбулася гостьова лекція канд. філол. н., доц. каф. української літ. Вінницького ДПУ імені Михайла Коцюбинського Вікторії Іванівні Ткаченко.

Під час лекції «Знайомий незнайомець: цікаві факти про Михайла Коцюбинського» майбутні вчителі початк. класів дізнались про дитячі роки письменника, про його пед. діяльність і нестримне прагнення до саморозвитку. Лекція викликала жвавий інтерес, оскільки дозволила присутнім по-новому подивитися на письменника і зрозуміти, наскільки багатогранною особистістю він був, відчути, якою він був людиною.

НЕЗЛАМНИЙ ХАРКІВ ВРАЖАЄ ГОСТЕЙ

16 вересня 2024 р. наше місто відвідав директор Центру європейських досліджень при коледжі Св. Антонія (Оксфордський ун-т), надштатний член Берлінсько-Брандербурзької АН, журналіст і автор робіт про політику та сучасну історію Центральної та Східної Європи — Тімоті Гартон Еш. Візит був організований у співпраці з видавництвом «Vivat» «Фактор-Друк».

Перекладачем та особистим асистентом пана Еша стала Людмила Сінна — аспірантка каф. українознавства і лінгводидактики імені проф. О.Г. Муромцевої, за факхом перекладач-германіст. Пропонуємо її враження від цієї події.

Під час візиту професор Еш відвідав низку важливих місць, що розкривають дух незламного Харкова та життя його мешканців. Серед них — волонтерський хаб, де збирають кошти на автівки та медичні швидкі, а також Літературний музей, де проходила виставка «Іменем міста» та інсталяції, присвячені процесу перейменування міських топонімів у Харкові. Також пан Еш побував на виробництві «Фактор-Друк», де щомісяця друкують близько 700 тисяч книг і де нещодавно побачила світ і його праця «Рідні землі», яку він презентував того ж вечора в книгарні «Є».

Під час візиту відбулася зустріч професора з очільниками міста та області, зокрема з мером Харкова Ігорем Тереховим та головою ХОВА Олегом Синегубовим (на фото), де обговорюва-

ли важливі питання, зокрема підготовка міста до зимового періоду.

Пан Тімоті Гартон Еш поділився своїми враженнями від Харкова: «Я вражений вашим містом, як воно працює і живе. Моє уявлення було зовсім іншим — я очікував побачити сіре, нещасливе місто. Але Харків — це живий організм, просто поранений, та все ж сильний і сповнений життєвих сил».

Так! Наш незламний Харків живе, працює, волонтерить, приймає гостей і вражає їх своєю силою, красою, вірою і любов'ю.

Людмила Сінна, аспірантка ХНПУ імені Г.С. Сковороди

МІЖНАРОДНІ ПРОЄКТИ

19 вересня 2024 р. відбулась традиційна онлайн-зустріч університетської студ. спільноти з доц. Оленою Гуліч — представницею відділу наук., інновац. та міжнародної діяльності, координаторкою міжнародних проєктів ун-ту.

У роботі заходу взяли участь здобувачі всіх спеціальностей ф-ту мистецтв: хореографія, музичне мистецтво, дизайн, образотворче мистецтво, а також представники адміністрації ф-ту.

Спікерка заходу надала інформацію про можливість міжнародної академ. мобільності, а також презентувала відповідні програми на весняний семестр 2024/2025 н. р. Зокрема розкрило деякі питання щодо надання права на

участь у програмах академ. мобільності, визначення її видів та форм, особливості принципу перерахування отриманих кредитів на основі Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) тощо.

Власним досвідом та яскравими враженнями від участі в програмах міжнародної мобільності в ун-тах Польщі, Норвегії, Німеччині поділилися здобувачі нашого ун-ту.

СУМУЄМО... ПАМ'ЯТАЄМО... ЛЮБИМО...

Гортать сторінки Господнього твору
Життя би і життя віки.
Аби не ця вирва посеред двору
Та розбиті в хаті шибки

Олександра Ковальова
(із останнього вірша)

Колектив каф. заг. мовознавства і романо-герман. філол. з глибоким сумом сповіщає, що 24 вересня на 76-му р. життя відійшла в засвіти Олександра Прокопівна Ковальова — к. філол. н., доц., член Національної спілки письменників України.

Юлія Невська: «Олександра Прокопівна Ковальова-Субтельна, невисокого зросту жінка з надзвичайно глибокими очима, у яких проглядався весь біль світу й одночасно зачарованість його красою. Її тендітність була оманливою, бо насправді через коло земних випробувань у її душі загартувався міцний стрижень, який було відчутно завжди, надто коли йшлося про принципи для кожного українця поняття — Україна, совість, людяність, мала батьківщина. Була в цій жінці неабияка «справжність» і непохитність, які відразу викликали прихильність до неї. Надзвичайно обдарована поетичним талантом як у поезії, так і в прозі, Олександра Прокопівна була також природженим лектором, науковцем, педагогом. У кожному з цих амплуа відбивалися різні грані її обдарованості, але всюди це була до нестями порядна й працююча людина.

З початку повномасштабної війни вона залишалася в Харкові, писала мені словами народної пісні, що Харків «посічений та порубаний», але живий. Була сповнена планів та на запрошення німець. сторони брала із своїми творами участь у міжнародному круглому столі для укр. літераторів і літературознавців. Щедро ділилася вона своїм досвідом із молодим поколінням (зокрема О. Тільною та Ю. Максимейко).

Творчий добродок Олександри Прокопівни, упевнена, вивчатиметься, упорядковуватиметься й буде належним чином оцінений літературознавцями й мовознавцями. Але вже зараз зрозуміло, що її твори — цінне надбання нашого укр. культурн. коду, скарб, яким варто ділитися з прийдешніми поколіннями українців».

УЧИТЕЛЬ

Валентина Скачкова:

«Це дуже сумна звістка для всіх, хто знав Олександру Прокопівну. Вона виховала багато студентів, навчила їх німець. мови, прищепила любов до літ., зокрема до поезії. Великою популярністю серед студентів користувалась опікувана нею перекладачка студія».

Ярослава Сазонова:

«Помилка, яку ми робимо ввесь час і яку усвідомлюємо з періодичністю, з якою втрачаємо людей, — ми мало спілкувалися й мало взяли від найкращих, хто нас оточує. Спогади про Олександру Прокопівну можна викласти досить стисло. Перше — вишукана українська мова, коли ще на ф-ті просто в коридорах ніхто не спілкувався українською. Це вражало, але не показовістю, а щирістю існування людини в мові й культурі. Друге — поезія. Олександра Прокопівна подарувала мені підписані збірки поезій, які занурюють читача в чистий світ її душі. Так постає третє — щирість, щедрість і глибина Олександри Прокопівни».

Маргарита Боярчук:

«Пам'ятаю Олександру Прокопівну як талановиту викладачку, заняття якої проходили цікаво, незабутньо, із захватом слухали «Літературу Німеччини». Усі покоління студентів її дуже любили й поважали. Пам'ятаю її як відповідальну, зібрану й організовану колегу, яка завжди все встигала. Пам'ятаю Олександру Прокопівну як людину, яка завжди бігла комусь на допомогу».

Наталія Кутова: «З першого року навч. вона брала під опіку студентів із поетичним хистом і приводила їх до участі в літ. конкурсах, перемог і видання власних збірок. Як колишня студентка Олександри Прокопівни, щиро вдячна їй за толерантність, демократичність і філософ. ставлення до робочих і життєвих ситуацій».

Наталія Тучина: «Пані Олександра пройшла непростий життєвий шлях, була й матросом на кораблі, і студенткою ХНУ, й аспіранткою Дніпровського ун-ту, де захистила канд. дисертацію з німець. літ., і понад 30 років працювала доц. каф. німець. філол. нашого ун-ту. Увесь масштаб її діяльності, її постаті ще

мають гідно оцінити прийдешні покоління. Олександра Прокопівна вміла товаришувати, бути вірним другом, чуйною дружиною і люблячою матусею».

Володимир Борисов: «Олександра Прокопівна Ковальова... У пам'яті кожного з нас, вочевидь, зринає образ усміхненої, позитивної, ошатної жінки. Мені завжди імпонували її профес. якості — виваженість, мудрість і принциповість, уміння спокійно, але твердо відстояти свою позицію, професійність у володінні мовою, толерантне ставлення до студентів і колег. І, звісно ж, світ її поезії — сучасної, філософської та водночас ліричної, де поєднались раціональне й емоційне початок».

Ганна Князь: «Людина живе в споминах на аркушах пам'яті тих, хто залишився після неї. У студ. роки, ми, ще зовсім ні, не усвідомлювали величчя цієї скромної жінки, її високої інтелігентності, творчості, науковості й викладацького хисту. Це потім ми дізналися, що Олександра Прокопівна — чудова викладачка, талановита перекладачка й мисткиня, на творчих зустрічах з якою зачаровано слухали її поетичний спів. Моя пам'ять збереже образ усміхненої та водночас серйозної Олександри Прокопівни, «того метелика впертого, що на вістрі і дня, і долі все давно забгав»».

Кафедряни, ф-т і студентство щиро співчують родині Олександри Прокопівни! Світла пам'ять світлій людині!

Олена Маленко: «Защемило серце, коли почула звістку, що не стало Олександри Прокопівни Ковальової. Ми були емоційно й душевно близькі з Олександрою Прокопівною. Я завжди з повагою ставилася до її думок, міркувань, оцінок, емоцій, бо за ними було дане природою розуміння людей, часу, обставин. І тонка поетична натура, яка творила дуже високу й красиву поезію, де за рядками поставало наше українське буття в його всеосяжності, унікальності й водночас універсальності. Олександра Прокопівна була українкою не тільки за мовою, але й за духом, розумом, гідністю, людяністю — якостями, якими наділений не кожний. Тож наближеність до таких людей робить і нас кращими, справжнішими. Дякую Олександрі Прокопівні, що вона є в моєму житті (саме так — є!), а поезія, залишена нею в книжках, завжди поруч як її голос і душа».

7 вересня 2024 р. на 90-му році життя зупинилося серце Івана Матвійовича Неклюдова — видатного українського вченого в галузі міцності та пластичності матеріалів, радіац. фізики твердого тіла та радіац. матеріалознавства, акад. НАН України, проф., докт. фізико-матем. н., лауреата Держ. премії в галузі науки і техніки України, засл. діяча науки і техніки України, академіка-секретаря Відділення ядерної фізики та енергетики НАН України та ген. директора ННЦ ХФТИ НАН України у 2004–2016 рр.

І.М. Неклюдов народився 10 лютого 1935 р. в селі Сурково Шебекінського р-ну Белгородської обл. У 1955 р. з відзнакою закінчив фізико-матем. ф-т Харківського пед. інституту ім. Г.С. Сковороди. Після закінчення аспірантури прийшов до Харківського фізико-технічного ін-ту, де пройшов шлях від молодшого наук. співробітника до генер. директора.

Наукові інтереси І.М. Неклюдова були зосереджені на вирішенні проблем підвищення безпеки та продовження ресурсу роботи блоків атомних електростанцій України, створенні реакторних матеріалів нового покоління з високою радіаційною стійкістю, створенні засад ефективного розвитку та використання сучасних методів ядерної фізики в економіці й індустрії України.

Іван Матвійович є автором понад 1000 наук. робіт, 60 винаходів і патентів, 38 монографій і підручн., багатьох науково-техн. розробок. Він підготував 12 докторів і 31 канд. наук. Його нагороджено орденами Дружби народів, «За заслуги» III ступеня, князя Ярослава Мудрого IV і V ступенів, медалями. Він є Почесним громадянином м. Харкова.

Іван Матвійович щиро любив свою алма матер, знаходив час зустрічатися зі студентами фізико-матем. ф-ту.

Світла пам'ять про Івана Матвійовича назавжди залишиться в серцях його учнів, колег і друзів.

До 80-річчя з дня народження В.Я. Блудова

Блудов Валерій Якович (1944–2016) — канд. фізико-матем. наук, доцент, який по праву належить до плеяди видатних фахівців-професіоналів нашого ун-ту.

Талановитий учений, мудрий учитель, людина рідкісної, світлої душі, дивовижної доброзичливості, в якій поєднувалася доброта, м'якість із принциповістю, вимогливістю й беззавітним служінням на освіт. ниві. Валерій Якович мав міцний моральний і громадський стрижень, був зразком Учителя, символом професіоналізму. Він захоплено займався наукою, із задоволенням передавав свій досвід студентам, яким прищеплював знання, працьовитість і терпіння.

Тепер він належить вічності. Чим далі йде час, тим чіткіше вирізняються грані таланту цієї дивовижної людини, ученого, який без залишку віддавав себе улюбленій справі. Коло наук. інтересів Валерія Яковича охоплює галузі космічних, іоносферних досліджень і педаг. досліджень з дидактики й методики навч. предметів природничо-матем. дисциплін у середній та вищій школі. За результатами досліджень він опублікував близько 100 наук. праць, майже половина з яких — за спеціалізацією. Його наук. дослідження неогерентно розсіювання радіохвиль іоносферою, тонкої структури іоносфери, параметрів мікропроцесів у магнітоактивній іоносферній плазмі, створення антирадарів тощо не втратили свого значення й у наш час.

Майже за 40 років плідної роботи в нашому ун-ті (1977–2016 рр.) дозволили досягти успіхів, звань, посад, нагород і, найголовніше, щирої поваги серед колег і численної плеяди студентів, випускників фізико-матем. ф-ту, які гідно продовжують справу свого Вчителя.

Валерій Якович Блудов прожив багатогранне життя, залишивши свій слід не лише в науці, а й у наших серцях. Учителю стає безсмертним у своїх учнях, адже, щоб бути добрим викладачем, треба любити те, що викладаєш, і любити тих, кого навчаєш, тому пам'ять про Валерія Яковича продовжує жити серед нас, його колег та учнів.

Учні, колеги-друзі

ЖОВТЕНЬ 2024

ТУРЕЦЬКА МОВА ВІДКРИВАЄ ГОРИЗОНТИ

Турецьке відділення в ХНПУ імені Г.С. Сковороди існує вже 27 років. За цей час підготовлено понад 400 фахівців. Успіхами деяких наших випускників ми пишаємося особливо. Серед таких — випускниця ф-ту іноз. філології 2020 р. Ярослава Усатенко, яка нині працює секретарем Генерального консула в Генеральному консульстві Турецької Республіки в м. Одеса.

Ярославо, чому обрали саме наш ун-т? Я знаю, що Ви закінчили ЗОШ в Одесі, там також є чудові виши з викладанням іноз. мов.

Рішення було виваженим, і я жодного разу про це не пошкодувала. По-перше, я вчилася за бюджетні кошти + стипендія, бо закінчила школу з відзнакою. По-друге, мене приємно вразив широкий вибір другої іноз. мови в ун-ті. По-третє, у Харкові навчався мій ст. брат, який багато розповідав про це місто. І також, що не менш важливо, в Україні дуже мало ЗВО з кафедрами викладання турецької мови. А наш заклад — моя любов на все життя!

Що цікавого пам'ятаєте зі студентського життя?

Студентське життя — це був один великий проєкт становлення мене як особистості. Я була активною студенткою та намагалася брати участь у всіх конкурсах і програмах, особливо в тих, що були пов'язані з турецькою мовою. Щорічні поїздки: у Київ на мовні олімпіади; до Анкари на один місяць після 1 к. за програмою «Yunus Emre Enstitüsü», де зібралось понад 800 студентів з усього світу з метою вивчення мови й культури Туреччини; поїздка до Газіантепа — міста-побратима Харкова — за програмою академ. обміну «Mevlana», де я 6 місяців навчалася в Газіантепському ун-ті. Крім того, поощаю, що протягом навчання в мене були дуже круті викладачі та наставники: Скразловська Ірина Анатоліївна, Алібекіроглу Сертан, — які не тільки допомагали мені в отриманні профес. знань, а ще й своїм прикладом показували, що таке справжня професійність.

Що виходить до Ваших робочих обов'язків сьогодні?

Я вже три роки працюю секретарем Ген. консула в Ген. консульстві Турецької Республіки в Одесі. Більшу частину свого робочого часу проводжу в консульському відділі, працюючи з громадянами Туреччини. Але якщо є виїзні зустрічі Ген. консула, то я їжджу з ним як перекладач. Найкращим, наймовірніше цікавим досвідом, який ніколи не забуду, є 3 лютого 2022 р.

в Києві в Маріїнському палаці, коли приїжджала делегація турецьких міністрів на чолі з Президентом Реджепом Тайїпом Ердоганом і я була перекладачем на зустрічі міністрів екології української та турецької сторін. Але, на жаль, через війну кількість виїзних зустрічей зменшилась. А найскладнішим моментом у роботі була евакуація турецьких громадян із півдня та сходу України (Маріуполь, Харків, Херсон, Миколаїв тощо) під час повномасштабного вторгнення росії в Україну. Ми працювали цілодобово (24/7), не покидаючи свого робочого місця під звуки нескінченних сирен і вибухів. Та й самі певний час перебували в евакуації в Республіці Молдова. Потім повернення в Україну, налагодження роботи у воєнний час. І так до сьогодні... Насправді, я вже не бачу свого майбутнього без турецької мови й Туреччини.

Ваші поради для молоді, яка обирає професію.

Хто має бажання вивчати іноз. мови, раджу вступати до ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Будьте активними, беріть участь у всіх заходах, програмах і конкурсах, проявляйте себе, приділяйте час саморозвитку. Усе, чому ви навчаєтесь, призначено для вашого майбутнього! І хороші, і не дуже хороші «подарунки» долі не минуть безслідно, це все досвід. Я так сумую за Харковом! За нашими світлими аудиторіями, лекціями, катанням на велосипеді. Але я планую по закінченні війни обов'язково приїхати в Харків та відвідати рідний університет.

Спілкувалася Ірина Скразловська, доц. каф. східних мов

КИТАЙ — КРАЇНА МОЖЛИВОСТЕЙ

У вересні 2024 р. розпочалось моє річне стажування в Ляонінському пед. ун-ті чарівного китайського міста Дальянь.

До речі, мій викладач кит. мови доц. каф. східних мов Станіслав Науменко у свій час також проходив навчання в цьому ун-ті. У мене вже був досвід навчання в Північно-Західному ун-ті міста Сіань, після повернення з якого я продовжила покривати свої навички кит. мови та паралельно готувалася до вступу на магістратуру

в ХНПУ ім. Г.С. Сковороди на спец. 035.065 Філологія (східні мови і літ., перша — китайська). Ті, хто навчався в Китаї, точно знають, що цей досвід неможливо забути, а спогади — від-

пустити. Саме тому я вирішила спробувати пройти стажування вдуме: збирала потрібні документи, подала заявку і пройшла!

Чому Китай — це круто? Китай — країна майбутнього, це країна можливостей. Бути іноземним студентом тут — це жити на території кампусу, що само по собі є маленьким містом; це прокидатися рано-вранці і йти на заняття, де ти разом із іншими студентами з усього світу поринаєш у світ кит. мови, а після уроків ви разом йдете до ідеальних, ласунок найсмачнішими кит. стравами.

Вивчаючи кит. мову, ми можемо зробити вагомий внесок у розвиток нашої країни. Китай та Україна активно співпрацюють у сферах економіки, торгівлі й культури. Проте політичні виклики та глобальні зміни впливають на динаміку співпраці, вимагаючи гнучкості від обох сторін. Хто, як не ми, китайці, можемо допомогти побудувати стабільні й міцні відносини між Китаєм та Україною?

Марія Шевченко, м/фк

ЧАРІВНИЙ СВІТ ХАРКІВЩИНИ

27 вересня з нагоди Всесвітнього дня туризму (World Tourism Day) на ф-ті природ., спец. та здоров'язбереж. освіти відбулася онлайн-екскурсія в чарівний світ «Біорізноманіття Харківської обл.».

Екскурсію відвідали декан ф-ту О. Микитюк, викладачі кафедр та здобувачі ф-ту (47 осіб). Спікери заходу: О. Брезгунова, к. біол. н., доц. каф. зоології та Ю. Бенгус, ст. викл. каф. ботаніки. Організатор: А. Мамотенко, к. біол. н., координ. з виховн. роботи ф-ту. Екскурсія була динамічною, пізнавальною та надала багато позитивних вражень, адже спікери поділилися власним розумінням взаємозв'язку туризму й біології, передали частину своєї любові до природи.

Пресцентр ф-ту

СТАРТ У СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ

Редакція запросила першокурсників розповісти про перший місяць студентського життя.

Анастасія Білокобильська, УМЛФ імені Г.Ф. Квітки-Оснот'яненка: «Кожного року в ун-тах проводять урочисту посвяту в студенти. ХНПУ імені Г.С. Сковороди не став винятком. Першокурсників зустріли святковим концертом та яскравими виступами творчих колективів ун-ту, які створили особливу атмосферу свята. Окрім концертної програми, на заході прозвучали натхненні промови від викладачів і почесних гостей, які звернулися до студентів із побажаннями успіхів та наполегливості в навчанні. Ці виступи замотивували першокурсників та зарядили енергією на новий навч. рік. Незважаючи на складні часи, ун-т зміг влаштувати справжнє свято, що свідчить про його стійкість, незламність і відданість своїй місії — продовжувати виховувати нові покоління справжніх фахівців і педагогів.

Перші тижні навчання для першокурсників — це завжди крок у невідомість. Початок вивчення нових предметів, знайомство з викладачами та однокурсниками, адаптація до нового ритму життя стають справжнім випробуванням. Цей період супроводжується як хвилюваннями, так і захопленням від нових відкриттів. Моє знайомство з групою пройшло дуже позитивно. З дівчатами ми одразу знайшли спільну мову та активно спілкуємося як онлайн, так і під час організованих зустрічей. Особливо хочу відзначити студентського куратора нашої групи Слюсаренко Діану з 42СО. Вона допомогла нам розібратися в навч. аспектах та зорієнтуватися у всіх важливих питаннях, пов'язаних з університет-

ським життям. Завдяки її підтримці ми швидше адаптувалися до нового середовища і стали впевненіше почуватися в нових обставинах. Також не можна не зазначити взаємодію з викладачами, які завжди йдуть назустріч новачкам і з розумінням ставляться до складностей адаптаційного періоду, активно підтримують студентів, відповідають на їхні питання й надають необхідну допомогу в навчанні.

Перші знайомства, перші лекції, перші виклики — усе це допомагає загартовуватися й налаштовуватися на плідну роботу впродовж усього навч. року.

Яїцка Кристина, УМЛФ імені Г.Ф. Квітки-Оснот'яненка: «Посвята в студенти стала для мене незабутнім досвідом, сповненим теплими спогадами та новими знайомствами. Я зустрілася та поспілкувалася з однокурсниками. На святі були цікаві конкурси, також ми дізналися про деякі традиції нашого ун-ту. Одним із яскравих спогадів для мене стали творчі виступи студентів. Перші два тижні навчання були цікавими та насиченими. Я познайомилася

з викладачами та почала вникати в навч. процес. Познайомилася з нашою кураторкою, яка розповіла багато корисної інформації для легкого занурення в навч. процес. Перед першим практичним заняттям я трохи нервувала, адже не знала, чого очікувати. Попри моє хвилювання, це виявилось цікавим досвідом. За цей час я відвідала декілька цікавих заходів, серед яких було «чаювання з першокурсниками» — цікаве та веселе дійство, де ми грали й знайомилися одне з одним. На цьому заході я дізналася про книжковий клуб та приєдналася до нього».

Ворник Марина, ф-т соціальних і поведінкових наук: «Зараз я, як і всі першокурсники, перебуваю в адаптаційному періоді — більш відповідальному й самостійному, порівнюючи зі шкільними роками. Мені здається, що кожен у цей час відчуває певне хвилювання, але водночас із цим приходять і запал до нових відкриттів. На мою думку, перші тижні допомагають зрозуміти, чи правильно зроблений вибір спеціальності, та побачити свої сильні й слабкі сторони. За цей час я вже відчула динамічність і насиченість студентського життя: захопливі лекції, пізнавальні завдання та комфортна атмосфера — саме ці моменти говорять про те, що я дійсно обрала правильний шлях і спеціальність. Тож попереду чекає ще багато викликів і вражень, але я впевнена, що цей шлях приведе мене до самопізнання, зростання в багатьох сферах і цінного досвіду, який стане фундаментом для майбутньої професії та дорослого життя».

МУЗИЧНЕ ВІТАННЯ ОСВІТЯН

30 вересня відбулось музичне вітання освітян Новобаварського та Холодногірського р-нів міста Харкова, присвячене Дню працівників освіти, у якому взяли участь сквородинівці.

До вітання освітян на велику концертну програму, хедлайнером якої була народна артистка України Наталія Могилевська, з яскравим номером були запрошені директор культурно-мистецького центру нашого ун-ту Олександр Канунников та балет «Стар» (студенти каф. хореографії, худ. керівник — к. пед. н., доц., зав. каф. хореографії Олена Єфімова). Захід проходив на сцені вукрипті ХНАТОБ імені Миколи Лисенка.

Після концерту сквородинівці подякували пані Наталії за її любов до Харкова, за громадянську позицію та волонтерську діяльність під час війни.

Пресцентр

«ПЕРШІ ДНІ У МЕТРОШКОЛІ»

З нагоди перебігу безперервної пропедевтичної практики, яка проходила в метрошколі № 146 м. Харкова, наш кореспондент поспілкувався зі здобувачами 4 курсу ф-ту початк. навч. Марусею Бабич і Марією Рижик. Дівчата люб'язно погодилися відповісти на поставлені питання.

Дівчата, які очікування були від дшкільної практики?

Маруся Бабич: «Насамперед від практики очікувала живого спілкування з дітьми, подивитися, як вони взаємодіють одне з одним у реальному житті, а також дізнатися, які дидактичні розробки використовує вчитель під час заняття».

Рижик Марія: «Я сподівалася, що зможемо погратися з дітьми, а вчителька зможе розповісти якісь історії зі шкільного життя».

Чи збіглися очікування з реальністю?

Маруся Бабич: «Так, мої очікування справдилися. Під час офлайн-практики дізналася багато цікавого, а також потрапила до класу, в якому є діти з ООП, що розширило мій досвід у роботі з ними».

Як пройшов перший урок у метрошколі?

Маруся Бабич: «Спочатку я відвідала урочисту лінійку для першокласників, а найпершим був урок-знайомство, де мене здивувало, наскільки діти під час першого знайомства відкриті одне до одного і майже ніхто не соромився розповідати про себе».

Рижик Марія: «Перший урок у метрошколі пройшов дуже цікаво. Дітки мали змогу подзвонити у шкільний дзвінок, перевірити, чи справжні вони шкільники, та познайомитися одне з одним».

Які емоції панували в класі?

Маруся Бабич: «У класі панувала дуже радісна атмосфера, приємно було спостерігати, як діти сміються, незважаючи на обставини навколо. Звичайно, на уроках цьому сприяла вчителька, а на перервах ми, практикантки, швидко знайшли контакт з дітьми, проводили з ними всілякі рухливі ігри».

Рижик Марія: «У класі панувала дружня атмосфера. Дітки допомагали одне одному. Трошки хвилювалася під час перерви, бо відчувала відповідальність, щоб діти неаромом під час рухливих ігор не зачепили іншу дитину».

Чи відчували підтримку та зацікавлення дітей під час занять?

Маруся Бабич: «Так, звичайно, особливо, коли вчителька дозволяла нам її допомогти, дітки чудово сприймали нас, приймали нашу допомогу та були готові взаємодіяти».

Які дидактичні матеріали використовували під час своїх занять?

Маруся Бабич: «Це була пасивна практика, але на активний досвід хотілося б спробувати декілька своїх розробок дидактичних ігор».

Рижик Марія: «Мене сподобалась дидактична гра у вигляді картинок, на яких діти повинні були кольоровими олівцями позначити, як вони мають і не мають поводитися в школі».

Що запам'яталось найбільше?

Маруся Бабич: «Коли в останній день практики ми прощалися, очі учнів одразу стали сумними, вони йшли до нас обійматися та запрошували ще до них у гості».

Рижик Марія: «Найбільше мені запам'яталося, як у перший день до мене підійшла дівчинка та заспівала декілька пісень».

Олександр Трезуб, спеціалізований журналіст «Учитель»

МЕДАЛІСТИ ПАРАЛІМПІАДИ-2024

Вітаємо спортсменів-сквородинівців, які в запеклій боротьбі здобули медалі на Паралімпійських іграх 2024 в Парижі.

7 вересня 2024 року випускниця ф-ту ФВ і спорту Євгенія Бреус (ліворуч на фото) у складі збірної команди з фехтування на візках у командній шпazi виборола срібну медаль.

Для Вікторії Паралімпійські ігри 2024 стали третіми в кар'єрі. Українка дебютувала в Ріо-2016, де здобула бронзу у фехтуванні на шпагах на кріслах колісних. У Токіо-2020 Євгенія здобула дві нагороди: бронзу в змаганнях на шпахах та срібло в командній шпazi.

7 вересня 2024 року здобувачка ІІІ освітньо-наук. рівня, паралімпійка Марина Литовченко виборола срібну медаль з тенісу настільного.

Марина — майстер спорту України міжнародного класу, чемпіонка Паралімпійських ігор 2020 року та бронзова призерка Паралімпіди 2016 р., чемпіонка світу 2018 р.

Марина Піддубна, випускниця ф-ту іноз. філології нашого ун-ту, стала паралімпійською чемпіонкою з плавання в складі збірної України в змішаній естафеті 4x100 м вільним стилем і бронзовою призеркою Паралімпійських ігор 2024 на дистанції 50 м вільним стилем у класі S11 (порушення зору). Марина — восьмизорова медалістка чемпіонатів світу, серед яких дві золоті нагороди. Вона є також бронзовою призеркою Паралімпійських ігор у Ріо 2016 р. і в Токіо 2020 р.

СПОРТ

Вітаємо здобувача ІІ (магістерського) РВО І року навч. ф-ту ФВ і спорту Матвія Ражбу зі срібною нагородою в Міжнародному турнірі з боксу, який відбувся у м. Ясі (Румунія).

Здобувач 42 групи Агапов Іван на Міжнародному турнірі з боксу (Німеччина) 14.09.24–15.09.24 став найкращим боксером у ваговій категорії 63.5.

20 вересня відзначається Міжнародний день студентського спорту (International University Sports Day).

У цей день здобувачі поділилися з нами своїми спортивними спогадами, закарбованими у фотографіях. Якби ви в нас талановиті та різнопланові. Хокей, легка атлетика, танці, акробатика, бокс, карате, велоспорт, скелелазіння, важка атлетика, волейбол, баскетбол, настільний теніс, його та багато інших спортивних уподобань наших здобувачів. Ми пишаємось вами!

Олімпійський тиждень

«Україна єднає серця».

27 вересня каф. ТМПФВ ХНПУ імені Г.С. Сковороди в онлайн-форматі було організовано та проведено Олімпійський тиждень.

У заході взяли участь 180 осіб. Серед них: заст. голови Відділ. НОК України в Харківській обл. Віктор Христоєв; чемпіонка та призерка світу з наст. тенісу Паралімпійських ігор, випускниця ф-ту ФВіС, ЗМС України Марина Литовченко; учасник ОІ, випускник економічного факультету ФВіС, ЗМС України з фехтування Роман Свічкарь; викладацький склад кафедри ТМПФВ; здобувачі освіти всіх ф-тів.

Під час зустрічі учасники ознайомилися з історією розвитку ОІ поспілкувалися із учасниками Олімпійських та Паралімпійських ігор Мариною та Романом; узяли участь у руханці та в Олімпійській вікторині.

Ірина Кривенцова

Головний редактор
Ірина Бикова

Редактор Ярослав Скидан,
Дизайн, верстка
Любов Березовська
Роман Березовський

Газета зареєстрована в управлінні
з преси Харківської обласної
адміністрації. Свідоцтво
№ ХК-242 від 10.01.95

Засновник і видавець газети
ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. 61168,
м. Харків, вул. Валентинівська, 2,
корп. А, кімн. 200. Т. 68-63-12

Рукописи та листи не рецензуються,
не повертаються. Думки
авторів можуть не збігатися
з думкою редакції

E-mail редакції:
uchitel_hnpu@ukr.net
Видається українською
мовою

Видається в електронному
вигляді та розміщується на сайті
університету:
http://hnpu.edu.ua